

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Матеріали науково-практичної конференції
викладачів, аспірантів і студентів
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

(Харків, 7 грудня 2016 р.)

За загальною редакцією *А. П. Гетьмана*

Харків
«Право»
2016

УДК 330.101:340
ББК 65.01
НЗ4

*Тези друкуються мовою оригіналу
і відображають позицію авторів*

Науково-теоретичні проблеми формування та розвитку правової
НЗ4 економіки : матеріали наук.-практ. конф. викл., асп. і студ. Нац. юрид.
у-ту ім. Ярослава Мудрого (м. Харків, 7 груд. 2016 р.) / за заг. ред.
А. П. Гетьмана. – Х. : Право, 2016. – 232 с.

ISBN 978-966-937-102-7

*Адреса редакційної колегії:
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна*

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Оформлення. Видавництво «Право», 2016

ISBN 978-966-937-102-7

2. Набір продуктів харчування та непродовольчих товарів формується центральним органом виконавчої влади.

3. До набору послуг включаються житлово-комунальні, транспортні, побутові послуги, послуги зв'язку, закладів культури, освіти, охорони здоров'я та інші.

Вперше вміст споживчого кошика переглядався у 2000 році і з тих пір залишився незмінним. Сучасний український споживчий кошик, завдяки якому формується мінімальна заробітна плата, не дає змогу людині жити, їсти та існувати навіть на мінімально необхідному рівні.

За оцінкою Голови Комітету економістів України Андрія Новака реальна вартість споживчого кошика становить близько 3000 гривень, виходить, що для нормального життя людини вартості, зазначеної законодавством, недостатньо.

Отже, на сьогоднішній день обсяг споживчого кошика не відповідає сучасним реаліям життя українців, оскільки він містить в собі перелік продуктів та послуг, недостатній для повного розвитку людини, це приводить до низького рівня життя населення, а отже до сповільнення розвитку економіки через нестачу платоспроможного попиту. Тому необхідно переглянути розмір споживчого кошику вбік підвищення. Але при цьому дуже важливо, щоб таке підвищення було виваженим, поступовим, оскільки у протилежному випадку це може призвести до інфляції.

Науковий керівник: Чуприна О. О., к.е.н., доцент кафедри економічної теорії НІОУ імені Ярослава Мудрого.

Губін К. Г.,
к. е. н., доц.,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
кафедра економічної теорії

ВПЛИВ ПІДВИЩЕННЯ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРПЛАТИ НА ДОБРОБУТ УКРАЇНЦІВ

На початок 2014 р. мінімальна зарплата в Україні дорівнювала 1218 грн., що складало 150 дол. США. Це був один з найнижчих показників в Європі, але падіння курсу гривні зменшило валютний еквівалент міні-

мальної зарплатні до 60 дол. на кінець 2016 р. Наведені цифри без додаткових пояснень свідчать про кричущу необхідність збільшення мінімальної зарплати в Україні, тому не можна заперечувати проти її запланованого підвищення у 2017 р. до 3200 грн., або майже 120 дол. Водночас, таке підвищення за сучасних умов створює низьку проблем та ризиків, які необхідно розглянути.

Передусім слід відмітити, що збільшення мінімальної зарплатні порушує усталені співвідношення оплати праці кваліфікованих та некваліфікованих робітників. У деяких працівників виникне відчуття несправедливості та постраждає трудова мотивація. Водночас, рекомендувати пропорційне подвоєння всіх зарплат неможливо через відсутність фінансових можливостей.

Іншим важливим наслідком стане падіння курсу гривні та зростання інфляції. Тому працівники з найнижчими зарплатами виграють, а всі інші – програють. Знеціняться як їхні доходи, так і гривневі заощадження. Зменшаться реальні доходи від банківських вкладів у гривні. Саме по собі збільшення мінімальної зарплати не матиме критичного впливу на зазначені процеси, проте задля відновлення порушених пропорцій доведеться поступово переглядати всю систему оплати праці у бік збільшення. Якщо це буде здійснюватись надто швидкими темпами, надмірна інфляція та помітне знецінення гривні можуть стати реальністю.

Підвищення мінімальної зарплатні та відповідних відрахувань посилять тінізацію економічної діяльності. Можливо, окремі державні службовці і збільшать свої корупційні доходи, проте загалом добробут українців постраждає, адже неофіційна зайнятість зменшує можливості пенсійного забезпечення, а працюючі в тіньовому секторі втрачають стаж та пенсійні відрахування і тому отримуватимуть менші пенсії.

На тих, хто продовжить працювати в межах легальної економіки, очікують такі наслідки: впадуть доходи дрібних підприємців; поступово зростання витрат буде перенесено на вартість продукції, через що знизиться добробут споживачів; певним підприємствам, організаціям та установам доведеться скоротити зайнятих, що призведе до різкого падіння життєвого рівня окремих домогосподарств.

Зазначені негативні аспекти підвищення мінімальної зарплати вдвічі можуть бути частково нівельовані за рахунок відповідних заходів у галузі державного регулювання. Необхідно довести до населення чіткий і зрозумілий план збільшення зарплат працівників бюджетної сфери.

Хоча суттєве збільшення поки що неможливе, слід показали людям перспективу. Тим, хто отримує зарплату на рівні 3200 грн, необхідно її трошки збільшити, аби не відбулася зрівнялівка – «всім по 3200».

Особливу увагу слід приділити утриманню інфляції в межах 8% за 2017 рік та курсу гривні в районі запланованих 27,4 грн. за дол. США, з допустимими коливаннями до 1 грн. в обидва боки. Для компенсації прискорення інфляції на тлі зниження ставок по банківським вкладам доцільно відмінити податок на доходи від гривневих депозитів.

Протидія тінізації економіки можлива на основі спрощення умов ведення бізнесу та незначного полегшення податкового тягаря, проте вона не буде ефективною без результативної боротьби з корупцією. Також потрібні державні програми зі створення робочих місць.

За умови виваженого підходу та врахування всіх аспектів проблеми, а також ризиків подвоєння мінімальної зарплати, зазначений захід може стати фактором зростання купівельної спроможності та стимулювати економічне зростання в Україні.

Котько К. І.,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Інститут п рокуратури та
кримінальної юстиції,
1 курс, 20 група

МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ СТИПЕНДІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Проект Державного бюджету на 2017 рік передбачає, що на стипендії піде на півмільярда гривень більше, ніж у минулому році, але стипендії тепер ділитимуться на академічні і соціальні.

Соціальна стипендія виплачуватиметься студентам із числа дітей-сиріт, дітей-інвалідів I-III групи, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям». Цей закон передбачає надання грошової допомоги сім'ям, середньомісячний сукупний дохід яких нижчий за прожитковий мінімум. Проте,